

Voorzitter

van mening zijnde dat deze rol slechts vervuld kan worden vanuit een positieve persoonlijke opvatting over de Eerste Kamer als staatsorgaan;

verzoekt de Kamer, aan de profielschets toe te voegen het criterium "positieve persoonlijke opvatting over de Eerste Kamer als staatsorgaan",

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 230b.

De heer **Kox** (SP): Voorzitter. Er was ooit een anti-KVP-motie, maar ik vind dit een erg katholieke motie. Mevrouw Van den Broek vertelt ons namelijk dat iedereen gekozen kan worden in het hoge ambt van Kamervoorzitter, ongeacht de zonden uit het verleden, mits hij mea culpa zegt en bovendien zegt, zich in de toekomst positief uit te laten over dit instituut.

Ik vind de motie er alleen slechter van geworden. De eerste was duidelijk. Dat was geen anti-KVP-motie, maar een anti-Jurgensmotie. Dit is een motie die alleen de profielschets verder onderuit haalt. Mevrouw Van den Broek heeft gelijk als zij zegt dat deze motie ook in de toekomst blijft gelden. Voor ons is dat een extra reden, tegen deze motie te stemmen.

Mevrouw **De Wolff** (GroenLinks): Voorzitter. Het standpunt van mijn fractie over de vorige tekst was helder. Kennelijk is er nu een ondoorgrondelijk compromis met het CDA gesloten, als gevolg waarvan wij een volstrekt nietszeggende motie overhouden. In de vorige tekst werd nog gesproken over een centrale rol die de voorzitter dient te vervullen in de discussie over de positie van de Eerste Kamer. Die centrale rol is in de nieuwe tekst verdwenen. Wij blijven van mening dat een profielschets niets hoort te zeggen over persoonlijke opvattingen van de kandidaten. Mevrouw Van den Broek heeft gezegd dat met deze motie ook helemaal niets wordt geïmpliceerd over degenen die zich inmiddels kandidaat hebben gesteld. Ik wil haar derhalve in overweging geven om de motie voor vier jaar

aan te houden, zodat die kan meeliften bij het opstellen van de profielschets voor de voorzitter die wij dan moeten kiezen. Op dit moment vind ik de motie volkomen inhoudsloos en overbodig.

De heer **Kohnstamm** (D66): Voorzitter. Er is vorige week inderdaad aan de VVD-fractie gevraagd of zij wilde overwegen om de motie in te trekken. Ik betreur dat dit niet gebeurd is. De voorgeschiedenis is natuurlijk niet fraai. Er is sprake van wijzigingen, het is te betwisten of het daarmee nu beter of slechter is geworden, maar wij wensen nog steeds dat de motie hier niet lag. Als de motie blijft liggen, zullen wij ertegen stemmen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De tijdelijke **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

Mevrouw **Van Leeuwen** (CDA): Mijnheer de voorzitter. Nu de VVD-fractie om haar moverende redenen niet heeft kunnen voldoen aan het verzoek van de CDA-fractie tot intrekking van de motie, maar hierna wel gevolg heeft gegeven aan het verzoek tot substantiële wijziging, zal de CDA-fractie deze motie steunen.

De heer **Stekelenburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb vorige week namens mijn fractie al gezegd dat deze motie overbodig is en zou moeten worden ingetrokken. De motie ligt er nu. Wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat het naar onze mening in een profielschets moet gaan om eigenschappen van mensen, om kennis en vaardigheden en om persoonlijke kwaliteiten, en niet om opvattingen van mensen. Die hoor je op z'n hoogst te betrekken bij de afweging naar aanleiding van de vraag op wie je uiteindelijk gaat stemmen. Wij stemmen dus op grond van een heel zakelijke reden tegen deze motie. Wij vinden de motie voorts ook zodanig overbodig dat wij onze stem daaraan zullen onthouden.

In stemming komt de gewijzigde motie-Van den Broek-Laman Trip c.s. (nr. 230b).

De tijdelijke **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SGP en de OSF voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van **voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften**, te weten:

- adres van J.M.A. Dullens te Neerbeek betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003 nr. XIV);
- adres van M.J.C. Bouwman te Apeldoorn betreffende kwijtschelding van een belastingaanslag (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003 nr. XV);
- adres van B.G. Paulides te Born betreffende het handelen van de belastingdienst (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003 nr. XVI);
- adres van F.H.C. Bakermans te Geldrop betreffende ziekenfondsverzekering (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003 nr. XVII);
- adres van J.J. Verdult te Geleen betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003 nr. XVIII).

De tijdelijke **voorzitter**: Ik stel voor, conform de conclusies van de commissie te besluiten.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Coördinatiewet Sociale Verzekering en de Invorderingswet 1990 in verband met de invoering van de opdrachtgeversaansprakelijkheid en de kopersaansprakelijkheid in de confectiesector en invoering van een vrijwaringsregeling in de ketenaansprakelijkheid (25035);**
- **Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000, alsmede van enkele andere wetten teneinde enkele technische verbeteringen aan te brengen (28630);**
- **Gemeentelijke herindeling van het Westland (28839);**

Voorzitter

- **Samenvoeging van de gemeenten Geldrop en Mierlo (28840).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van het wetsvoorstel:

- **Regels met betrekking tot ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (Wet internationale misdrijven) (28337).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Rosenthal** (VVD): Mijnheer de voorzitter. In de eerste plaats verheugt het ook mij dat ik weer, zoals het zich laat aanzien, meermaals met de nu aanwezige minister van Justitie van gedachten zal kunnen wisselen over wetsvoorstellen op het terrein van justitie. Verder roep ik in herinnering dat gisteren het Internationaal Strafhof volop in beeld is geweest in Nederland, zodat het nu een goed moment is om in deze Kamer van gedachten te wisselen over regels met betrekking tot ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

Bij de schriftelijke voorbereiding heeft de VVD-fractie al laten weten dat zij graag haar steun aan dit wetsvoorstel wil geven. De aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan het statuut van het Internationaal Strafhof vindt, wat de VVD-fractie betreft, op verantwoorde wijze plaats. Verder geven wij graag een compliment aan de minister en de zijnen voor de uitvoerige verantwoording van dit wetsvoorstel.

Mijn fractie heeft bij de schriftelijke voorbereiding al enige opmerkingen gemaakt over de kwestie van de immuniteiten. Vandaag willen wij ons tot die kwestie beperken. Opvallend vinden wij dat in het wetsvoorstel en alle gewisselde stukken steeds aan de orde wordt gesteld dat het leerstuk waar het hier om gaat, zowel dat van de universele rechtsmacht als dat van de immuniteiten, sterk in beweging is. De minister benadrukt dat in de memorie van toelichting en herhaalt dat in de memorie van antwoord aan onze Kamer.

Wij willen ons nu richten op de thematiek van de "private capacity" van een aantal hoogwaardigheidsbekleders en het al dan niet van toepassing zijn op dit soort personen. Ook die thematiek is sterk in beweging. De redenering van de regering is in feite – die kan ook op zichzelf worden gedeeld – dat met het begrip "private capacity" wordt beoogd om een halt toe te roepen aan een ongebreidelde expansie van vervolgingsinspanningen tegen voormalige staatsrepresentanten, in een ander dan het eigen land. De regering vindt dat de "private capacity" de zaak insnoert. De minister constateert vervolgens – ook in de schriftelijke behandeling – dat juist op dit punt de "private capacity" ruim moet worden uitgelegd. De VVD-fractie is van mening dat over allerlei termen die in dit verband worden gebruikt zoals "official", "non-official" en "private capacity" vrij snel in de toekomstige ontwikkeling van dit rechtsleerstuk zoveel mogelijk duidelijkheid moet worden verschaft. Anders zal er voortdurend verwarring ontstaan over de vraag of de ruime interpretatie moet worden gebruikt of juist de enge. Wil de minister hierop ingaan?

Ik vraag namens mijn fractie nog aandacht voor een tweede punt. Wij hebben de minister gevraagd naar de houdbaarheid van het onderscheid tussen daden in functie en private handelingen voor of na het uitoefenen van de functie in het geval van staten die door de internationale gemeenschap als "failed states" of "rogue states" worden getypeerd. De minister kapittelt in zijn reactie de VVD-fractie vervolgens op het feit dat zij het thema van de "rogue states" ineens wel erg ruimhartig heeft ingebracht. Wij accepteren dit, maar ik wil nog wel even doorgaan op het thema van de "failed states", want dit vindt de minister kennelijk ook een relevant punt.

Als wij hem daarin volgen voor dit moment, dan moet ons wel van het hart dat de minister in zijn reactie eigenlijk niet erg veel zegt. Hij schrijft in de memorie van antwoord dat die "failed states" zich mééstal kenmerken door het geheel of grotendeels ontbreken van staatsgezag.

Voor zover er bij dergelijke staten geen regering is, zullen er volgens de minister dus ook geen regeringsleden zijn die immuniteit zullen

genieten voor de vreemde nationale rechter. Wij vragen ons af of het echt zo eenvoudig zal zijn. Daarom vraag ik aan de minister of hij duidelijkheid wil verschaffen over de immuniteit van regeringsleden van "failed states" die voor wat betreft de mate van staatsgezag, onderwerp van internationale discussie zijn. Licht ook hier niet het risico van politieke machinaties op de loer? Hoe denkt de minister dit in de toekomst te voorkomen?

De tijdelijke **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Kox. Ik wijs de Kamer erop dat de heer Kox nu echt zijn maidenspeech gaat houden.

□

De heer **Kox** (SP): Voorzitter. Een maidenspeech over internationale misdrijven is wellicht de snelste manier om je onschuld te verliezen. Het eerste wetsvoorstel dat in deze nieuwe Kamer inhoudelijk wordt besproken, betreft immers een gruwelijke kwestie. De minister zal het hiermee eens zijn.

Na eerste lezing van dit voorstel zullen mensen misschien denken dat de opsteller ervan een pervers mens moet zijn die er genoeg in scheidt alle mogelijke zaken op te sommen die wij in de volksmond beestachtig zouden noemen of die in dit voorstel als onmenselijk worden omschreven. Beesten zouden echter nooit zoiets gruwelijks kunnen presteren; het zijn juist allemaal mensendaden die worden beschreven in de Wet internationale misdrijven.

Het lijkt onvoorstelbaar dat 1970 jaar na het jaar van de vervolging en marteling van en de moord op Onze Lieve Heer, wij hier in deze Kamer een regeling moeten bespreken om de vervolging en marteling van en de moord op honderdduizenden zoniet miljoenen andere mensen wereldwijd strafbaar te stellen. Waar Zijn lijden en sterven ons een voorbeeld zouden hebben moeten zijn om wat beschaafder met elkaar samen te leven, lijken die eerder voor velen een aanmoediging te zijn geweest om de barbaarij tot norm te verheffen.

In de wet die wij nu bespreken wordt in de artikelen 3 tot en met 9 pagina's lang opgesomd wat mensen andere mensen kunnen aandoen: vervolgen, mishandelen, martelen, terroriseren, verjagen, laten verdwijnen, steriliseren, prostitueren